

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.114/2016/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Pálfi Nándor pártfogó ügyvéd

Az alperes:

Pest Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője:

Vass, Réti és Kurucz Ügyvédi Iroda, dr. Kurucz Mihály ügyvéd

A per tárgya:

közigazgatási jogkörben okozott kár

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.639/2014/9/II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 16.P.22.472/2013/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A le nem rótt 950.000 (kilencszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket és a felperes képviseletében eljáró pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 1993. március 1-jén megvásárolta a.. hrsz. alatti, 86 m² területű, lakóház megjelölésű ingatlant, valamint a .. hrsz. alatt felvett 241 m² alapterületű, kert elnevezésű ingatlant. A szerződő

felek 1994. január 5-én az adásvételi szerződést módosították, amelyben megállapították, hogy a .. hrsz.-ú ingatlan térmértéke helyesen 110 m². A felperes tulajdonjoga az ingatlanra 1994. július 21-én bejegyzésre került.

- [2] Az Érdi Körzeti Földhivatal a 2005. április 4-én kelt 115/2005. számú határozatával a .. hrsz.-ú ingatlan 110 m² nagyságú területét 75 m²-re, a vele szomszédos .. hrsz.-ú ingatlan 28 m² nagyságú területét 63 m²-re kiigazította. Megállapította, hogy térképészeti és területszámítási hiba történt, a korábbi felméréskor rosszul azonosították a középén elhelyezkedő épületrész hovatartozását, ezért a földhivatal a területeket a helyszíni állapotnak megfelelően kiigazította. A felperes a határozattal szemben fellebbezéssel nem élt.
- [3] A felperes 2010. október 22-én kérelmet terjesztett elő az Érdi Körzeti Földhivatalhoz, amelyben a 115/2005. számú határozat megsemmisítését, a .. hrsz.-ú ingatlan területének kiigazítását és a korábban bejegyzett 110 m²-re történő visszaállítást kérte. Az Érdi Körzeti Földhivatal a 2010. október 28-án kelt 338/2010. számú határozatával a felperes beadványát fellebbezésnek tekintette és azt, mint elkésettet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [4] A felperes 2010. november 24-én kelt beadványában ismételten a 115/2005. számú határozat saját hatáskörben történő megsemmisítését és a 294/3. hrsz.-ú ingatlan területének az 1993-as adásvétel szerinti 110 m²-re történő kiigazítását kérte. A Pest Megyei Kormányhivatal Földhivatala 2011. március 22-én kelt 157-3/2011. számú végzésével a felperes beadványát a 338/2010. számú határozattal szemben benyújtott fellebbezésnek tekintette és az Érdi Körzeti Földhivatal 338/2010. számú határozatát helybenhagyta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes a 2013. március 7-én benyújtott keresetében az alperes 9.500.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezését kérte. Kereseti álláspontja szerint az alperes a 115/2005. számú határozatával ingatlanának térmértékét 110 m²-ről 75 m²-re kiigazította, ezzel az ő tulajdonát elvonta, míg a szomszédos ingatlan tulajdonosát jogtalan előnyhöz juttatta. A 157-3/2011. számú határozatában pedig a kérelmét tévesen tekintette fellebbezésnek, nem nyilatkozott arról, hogy a korábbi eljárásra nem volt hatásköre és a korábbi határozatát nem semmisítette meg. Ezzel megakadályozta, hogy a törlési perében a tulajdonjogának visszaállításáról döntsenek.
- [6] Az alperes érdemi védekezése a kereset elutasítására irányult. Elévülési kifogást terjesztett elő, érdemben a kereset jogalapját és összecszerűségét is vitatta.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy a követelés elévült, miután a felperes állított kára a 115/2005. számú határozattal keletkezett, így az elévülési idő 2005. április 4-én megkezdődött, a felperes 2010. április 4-éig kártérítési igényét nem érvényesítette. Ettől függetlenül az elsőfokú bíróság a keresetet jogalapjában is alaptalannak találta, megállapítva, hogy a felperes a sérelmezett határozattal szemben a rendes jogorvoslatot nem vette igénybe, ezért a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt feltétel nem teljesült.

- [8] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és rendelkezett a másodfokú perköltség és a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről. A másodfokú bíróság - egyezően az elsőfokú bíróság megállapításával - rögzítette, hogy a felperes a keresettel érvényesített kártérítési igényét az alperes 115/2005. számú határozatára alapította. A Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján az államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat lehetőségét igénybe vette. A per adatai alapján kétséget kizáróan bizonyítást nyert az a tény, hogy a felperes a 115/2005. számú földhivatali határozat ellen határidőben nem fellebbezett, azaz a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslat lehetőségét nem vette igénybe. A fellebbezés hiánya a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján mérlegelési lehetőség nélkül, objektív jogkövetkezményként vonja maga után a kártérítési kereset elutasítását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Felülvizsgálati álláspontja szerint a 115/2005. számú határozat nem felel meg a közokirat fogalmának, ezért a kártérítési igény nem évült el és a fellebbezés hiánya is irreleváns a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény tekintetében. Az alperes a nevezett határozatot részére 2005. április 4-i keltezéssel, 2005 májusában küldte meg. Az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályait sértette meg azzal, hogy nem kötelezte az alperest e határozattal kapcsolatban bizonyításra, e határozat eredetiben történő bemutatására és annak igazolására, hogy ezt a határozatot a felperes átvette és azt milyen dátummal. Ezért szükséges a tárgyalás megismétlése a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján.
- [10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A jogerős ítélet érdemben jogszabálysértés nélkül utasította el a keresetet.
- [12] Az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta az alperes kifogása alapján elsődlegesen a keresetben érvényesített követelés elévülését. Az elsőfokú bíróság a keresetet a követelés elévülésére tekintettel utasította el. Az elsőfokú bíróság csupán másodlagosan foglalt állást - egyébként helyesen - abban a kérdésben, hogy a kereset érdemben is alaptalan, mert a Ptk. 349. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási szerv alperes kártérítési felelősségének vizsgálatát a rendes jogorvoslat kimerítésének hiánya kizárja.
- [13] A felperes fellebbezésében az érdemi kifogásai mellett a követelés elévülését is vitatta. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet csak a kereset érdemére vonatkozó másodlagos indokai alapján bírálta felül és azt helyesnek találva hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.
- [14] A Legfelsőbb Bíróság a BH2006.220. számon közzétett döntésében már kifejtette, hogy az elévülés jogkövetkezménye a Ptk. 325. § (1) bekezdése szerint az, hogy az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet, ezért a bíróságnak - az alperes erre irányuló kifogása alapján - elsődlegesen abban a kérdésben kell döntenie, hogy a perbeli követelés elévült-e, és csak abban az esetben

vizsgálhatja a keresetet érdemben, ha arra a következtetésre jut, hogy az elévülés nem következett be. Az elévült követelés iránt előterjesztett keresetet ugyanis a bíróság érdemben nem bírálhatja el.

- [15] Lényeges eljárási szabályt sértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét is megsértve a fellebbezésben sérelmezett elévülés kérdésével nem foglalkozott, és elsődlegesen az elévülés vizsgálatát mellőzve a kereset érdemi elbírálásába bocsátkozott. Mivel azonban az elsőfokú ítéletnek a keresetet az elévülés miatt elutasító rendelkezése elbírálható volt, mert a döntéshez szükséges tények megállapíthatók, a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását nem tartotta indokoltnak.
- [16] A per adatai alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes követelését az alperessel szemben a Ptk. 324. § (1) bekezdésében meghatározott öt éves elévülési időn túl érvényesítette, ezért a kereset alaptalan. A felülvizsgálati kérelemben újonnan hivatkozott, a felperes kárát okozó határozat kézbesítésének elmaradását a felperes maga cáfolta a keresetlevélben tett előadásával, mely szerint az alperes 2005. április 4-én küldte meg részére a 115/2005. számú határozatát. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az elévülés nyugvására vagy félszakadására utaló körülmény nem volt, ilyennek az elévülési idő elteltét követően a felperes 2010. október 22-én előterjesztett kérelme nem tekinthető.
- [17] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [18] Ptk. 325. § (1) bek.

Záró rész

- [19] Az alperesnek áthárítható felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel.
- [20] A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdés alapján rendelkezett az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes pártfogó ügyvédi képviselőjével a felülvizsgálati eljárásban felmerült díj, valamint a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés és 14. § alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam által való viseléséről.

Budapest, 2017. április 5.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró

AM

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő